

INNOWACYJNE NARZĘDZIA do ZASTOSOWANIA w obszarze ZATRUDNIENIE I INTEGRACJA SPOŁECZNA

Szanowni Państwo,

W ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki wypracowywane są, współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, innowacyjne rozwiązania problemów w ważnych dla życia publicznego obszarach polityk społecznych. Rozwiązania te powstają po to, aby w sposób bardziej skuteczny odpowiadać na wyzwania jakie stawia przed nami codzienność, takie jak np.: niedostosowanie oferty kształcenia zawodowego i ustawicznego do potrzeb rynku pracy, wysoka stopa bezrobocia wśród osób po 45 roku życia, niski poziom innowacyjności małych i średnich przedsiębiorstw, czy niedostateczny rozwój metod i narzędzi zarządzania w jednostkach samorządu terytorialnego.

Wartość powstających narzędzi jest o tyle duża, że wypracowywane są one przez osoby i instytucje na co dzień zajmujące się problemami, na które te rozwiązania odpowiadają - znając je z życia codziennego, wiedzą co stanowi ich źródło, i dzięki temu potrafią właściwie dobrać sposób ich rozwiązania. Użyteczność wypracowywanych narzędzi jest weryfikowana w praktyce poprzez testowanie przez osoby, których poszczególne problemy dotyczą. Dodatkowo, nowe narzędzia bardzo często powstają w ramach szerszej współpracy, w tym z instytucjami z innych państw, co zwiększa ich wartość poprzez spojrzenie na problem z szerszej perspektywy oraz możliwość zastosowania u nas metod sprawdzonych już gdzie indziej.

Niezwykle istotne jest także to, że wypracowane przez jedną instytucję narzędzia mogą być z powodzeniem zastosowane przez inne, które borykają się z podobnymi problemami. Same rozwiązania mają konkretną, gotową do zastosowania w praktyce formę – może to być np. poradnik, instrukcja działania, program kształcenia lub gotowy do wdrożenia model. Dostęp do tych rozwiązań jest bezpłatny, a ich zbiorcze zestawienie wraz z charakterystyką oraz gotowymi do pobrania narzędziami jest dostępne dla wszystkich.

Wszyscy mogą i powinni skorzystać z tych innowacji - dzięki nim można np. usprawnić swoją pracę, poprawić jakość życia w ważnym dla nas aspekcie, wzbudzić motywację do nauki i pracy w niszowym zawodzie. Korzyści jest tak dużo, jak samych rozwiązań, a wśród nich znajdują się zarówno takie, które można zastosować do problemów jednostkowych, jak też takie, które pomogą lub zainspirują w określeniu i rozwiązaniu szerszych problemów, związanych z zagadnieniami dotyczącymi grup społecznych np. zawodowych lub mniejszości.

Niniejsza informacja prezentuje narzędzia skupiające się wokół zagadnień związanych ze współpracą instytucji rynku pracy, pomocy i integracji społecznej oraz organizacji pozarządowych. Prezentowane w materiale narzędzia mogą być zastosowane (powielone w całości lub zmodyfikowane) także w Państwa instytucjach lub instytucjach/podmiotach, z którymi Państwo współpracujecie.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

KRAJOWA
INSTYTUCJA
WSPOMAGAJĄCA

CENTRUM PROJEKTÓW
EUROPEJSKICH

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Do materiału dołączamy listę wypracowanych rozwiązań wraz z podstawowymi informacjami na ich temat. Opisy dotyczące innych bloków tematycznych w obszarze zatrudnienie i integracja społeczna, dostępne są na stronie internetowej KIW (www.kiw-pokl.org.pl; w zakładce „Innowacje” – „Upowszechnianie i mainstreaming”). Dodatkowo, zachęcamy do zapoznania się z narzędziami wypracowanymi w ramach innych obszarów związanych z innowacjami społecznymi: Edukacja i szkolnictwo wyższe, Dobre Rządzenie, Adaptacyjność (ścieżka dostępu do materiałów jak powyżej) oraz rozwiązań powstałych ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL (www.kiw-pokl.org.pl; zakładka „Projekty i Produkty” – „IW EQUAL”).

Lista dostępnych rozwiązań nie jest zamknięta – wypracowywane są nowe narzędzia, które będą na bieżąco udostępniane na stronie internetowej KIW.

Zachęcamy do skorzystania z dostępnych już innowacyjnych rozwiązań!

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**KRAJOWA
INSTYTUCJA
WSPOMAGAJĄCA**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

1.	Obszar zastosowania rozwiązań	ZATRUDNIENIE I INTEGRACJA SPOŁECZNA
2.	Blok tematyczny	<p><u>Współpraca instytucji rynku pracy, pomocy i integracji społecznej oraz organizacji pozarządowych</u></p> <p>Liczba rozwiązań w ramach bloku – 9.</p> <p>W ramach niniejszego bloku prezentowane są rozwiązania mające na celu efektywną współpracę pomiędzy instytucjami rynku pracy, integracji i pomocy społecznej oraz organizacjami pozarządowymi, na rzecz osób pozostających bez zatrudnienia. Dodatkowo przedstawiono narzędzia mające na celu wzmocnienie mechanizmów prowadzenia skutecznej polityki społecznej. Wśród wypracowanych propozycji znajdują się m.in.: modele współpracy pomiędzy instytucjami rynku pracy i pomocy społecznej, narzędzia zlecania zadań w zakresie aktywizacji zawodowej podmiotom niepublicznym, jak również modele prowadzenia aktywnej polityki społecznej.</p> <p>Poniżej scharakteryzowano rozwiązania dostępne w ramach bloku:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozwiązania prezentujące modelową współpracę instytucji rynku pracy, integracji i pomocy społecznej oraz organizacji pozarządowych (6 rozwiązań). <p><u>Z uwagi na ten sam cel opisywanych rozwiązań, różniących się jedynie zastosowanymi formami wsparcia, ujęto je łącznie, wskazując wszystkie dostępne w ich ramach narzędzia.</u></p> <p>Celem prezentowanych rozwiązań jest zwiększenie zakresu i poprawa jakości mechanizmów współpracy pracowników instytucji/organizacji publicznych i niepublicznych działających w obszarze pomocy i integracji społecznej oraz rynku pracy. Wśród wypracowanych rozwiązań znajdują się modele współpracy pracowników instytucji rynku pracy, pomocy i integracji społecznej oraz organizacji pozarządowych zakładające sprawny przepływ informacji w obszarze rynku pracy. Wypracowane rozwiązania opierają się na postrzeganiu organizacji pozarządowych (biorąc pod uwagę ich bogate doświadczenie) jako stabilnego i równorzędnego partnera inicjatyw podejmowanych przez instytucje publiczne oraz polegają na: wdrożeniu platformy internetowej umożliwiającej pozyskanie aktualnych informacji na temat sytuacji na rynku pracy; zapewnieniu dostępności i efektywności możliwych do stosowania narzędzi aktywizacyjnych, co pozwala na wybór adekwatnych instrumentów dobieranych zgodnie z potrzebami konkretnych bezrobotnych; wdrożeniu platformy internetowej zbierającej w jednym miejscu dane na temat specyfiki funkcjonowania instytucji rynku pracy, pomocy i integracji społecznej oraz udostępnieniu bazy danych tych instytucji, jak również wdrożeniu mapy</p>

problemów społecznych pokazującej, w formie map i diagramów, skalę zjawisk społecznych. Wypracowane modele mają postać: programów i narzędzi informatycznych; zestawu procedur; mechanizmów współpracy i standardów świadczenia usług oraz programów i materiałów szkoleniowych skierowanych do pracowników instytucji rynku pracy, pomocy i integracji społecznej. Istotnym elementem proponowanych rozwiązań jest zaangażowanie do współpracy organizacji pozarządowych aktywnych w obszarze rynku pracy, pomocy i integracji społecznej oraz położenie nacisku na specyficzne/charakterystyczne cechy grup osób bezrobotnych, które determinują wybór konkretnych form wsparcia (np. rodzaj szkolenia, rodzaj formy zatrudnienia subsydiowanego).

Rozwiązania w niniejszej grupie wiążą się tematycznie z rozwiązaniem dotyczącym współpracy instytucji pomocy i integracji społecznej, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców na rzecz młodzieży w wieku 15-25 lat, zawartym w grupie rozwiązań dotyczących współpracy aktorów rynku pracy w zakresie aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, zawartych w bloku tematycznym: „Działania na rzecz osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy”, w obszarze: „Zatrudnienie i integracja społeczna”.

➤ **Rozwiązanie dotyczące zlecania zadań przez powiatowe urzędy pracy podmiotom niepublicznym.**

Celem rozwiązania jest poprawa jakości działań podejmowanych na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych poprzez wdrożenie modelu zlecania przez powiatowe urzędy pracy zadań w tym zakresie podmiotom niepublicznym. Elementami składowymi modelu są: metodyka analizy lokalnego rynku pracy i profilowania bezrobotnych (pozwalająca na identyfikację tych grup bezrobotnych, których wsparcie wymaga zaangażowania podmiotów niepublicznych/operatorów); wzory dokumentacji przetargowych (opracowywanych na etapie wyboru podmiotów niepublicznych); zasady wynagradzania i rozliczania operatorów; wskaźniki osiągania rezultatów przez operatorów i ich monitorowania oraz zasady współpracy podmiotów niepublicznych z instytucjami rynku pracy (powiatowymi urzędami pracy, wojewódzkimi urzędami pracy, ośrodkami pomocy społecznej, powiatowymi centrami pomocy rodzinie, regionalnymi ośrodkami pomocy społecznej) na rzecz zintegrowanego podejścia do wsparcia osób bezrobotnych. Rozwiązanie dostępne jest w formie podręcznika. Istotnym elementem modelu jest wprowadzenie zasady rozliczania zadań zleczanych podmiotom niepublicznym w oparciu o osiągnięte przez nie wyniki.

Niniejsze rozwiązanie łączy się tematycznie z:

- rozwiązaniem dotyczącym kontraktowania usług podmiotom zewnętrznym, zawartym w grupie rozwiązań dotyczących optymalizacji metod i narzędzi pracy instytucji rynku pracy, pomocy i

integracji społecznej, zawartych w bloku tematycznym: „Działania na rzecz osób niepełnosprawnych”, w obszarze: „Zatrudnienie i integracja społeczna”,

- rozwiązaniami zaprezentowanymi w bloku tematycznym: „Aktywne organizacje pozarządowe – sprawne państwo”, w obszarze: „Dobre rządzenie”.

➤ **Rozwiązanie dotyczące usprawnienia rozwiązań systemowych w zakresie opracowywania i koordynacji lokalnej polityki społecznej.**

Celem rozwiązania jest podniesienie efektywności w zakresie tworzenia i koordynacji lokalnej polityki społecznej dotyczącej wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, prowadzonej przez instytucje rynku pracy i pomocy społecznej. Istotnym elementem wypracowanego modelu jest zaangażowanie powiatowych rad zatrudnienia, jako gremium, którego potencjał nie był do tej pory w pełni wykorzystywany, na rzecz opracowywania założeń i wdrażania aktywnej lokalnej polityki społecznej. Istotą narzędzia są: model współpracy (obejmujący wzory dokumentów oraz instrukcję jego stosowania) dla członków powiatowych rad zatrudnienia (skupiających wszystkie organizacje/instytucje działające na rzecz zatrudnienia na poziomie lokalnym) oraz programy wspólnych szkoleń pobudzających współpracę dla pracowników instytucji rynku pracy i pomocy społecznej (wraz z narzędziem umożliwiającym monitorowanie podejmowania inicjatyw partnerskich). Model współpracy dla powiatowych rad zatrudnienia opiera się na następujących założeniach: instytucje będące jej członkami nabeżdżą pełną wiedzę na temat działań podejmowanych przez innych członków rady; rada będzie opracowywać plan działania poprzedzony diagnozą stanu wyjściowego, dzięki czemu będzie on odpowiadał na rzeczywiste potrzeby; fundusze pomocowe będą racjonalnie wykorzystywane na realizację działań będących odpowiedzią na realne potrzeby; poznanie kompetencji innych instytucji-członków rady stworzy potencjał do nawiązywania współpracy i podejmowania inicjatyw także poza działalnością rady. Rozwiązanie jest dostępne w wersji podręcznika. Nowością jest modyfikacja roli powiatowych rad zatrudnienia polegająca na przejściu od redystrybutora środków do koordynatora polityki społecznej.

➤ **Rozwiązanie ukierunkowane na większą efektywność prowadzenia lokalnej polityki społecznej przez samorządy.**

Celem rozwiązania jest stworzenie warunków do zwiększenia efektywności i spójności polityki społecznej prowadzonej na poziomie samorządów gminnych i powiatowych, poprzez wykorzystanie systemu aktywnego prowadzenia lokalnej polityki społecznej. Narzędzie opiera się na 6 instrumentach: kalkulatorze społecznym (narzędzie informatyczne pozwalające szacować koszty zaniechania prowadzenia działań aktywizująco-wspierających w obszarze polityki społecznej); dyfuzorze innowacji

		<p>społecznych (informatyczny system zarządzania wiedzą o innowacjach społecznych wypracowanych w obszarze usług społecznych w skali regionu); katalogu innowacji społecznych; sieci liderów innowacji (sieć animatorów wspierających zmiany w procesie prowadzenia aktywnej polityki społecznej); modelowej strategii rozwiązywania problemów społecznych (generator służący do przygotowywania gminnych i powiatowych strategii rozwiązywania problemów społecznych) oraz systemie szkoleń (przygotowujących do stosowania modelu). Nowością w tym rozwiązaniu jest opracowanie narzędzia umożliwiającego szacowanie kosztów zaniechania prowadzenia działań aktywizująco-wspierających w obszarze polityki społecznej.</p> <p>Szczegółowe zestawienie narzędzi stanowi załącznik do niniejszego materiału.</p>
<p>3. Jakie problemy rozwiązują narzędzia?</p>		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Niewystarczająca efektywność współpracy instytucji rynku pracy, pomocy i integracji społecznej oraz organizacji pozarządowych; ➤ Niepełne wykorzystanie wiedzy i doświadczenia organizacji pozarządowych w obszarze skutecznego rozwiązywania problemów rynku pracy; ➤ Niewystarczający poziom kultury współpracy instytucji rynku pracy pomocy i integracji społecznej; ➤ Niepełne wykorzystanie potencjału powiatowych rad zatrudnienia jako gremium skupiających głównych aktorów rynku pracy mających wpływ na realne kształtowanie polityki zatrudnienia; ➤ Niewystarczająca skuteczność procesu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w Polsce; ➤ Niejednokrotnie niewystarczająca efektywność i spójność polityki społecznej prowadzonej na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym.
<p>4. Do kogo adresowane są rozwiązania?</p>		<p>Jakie podmioty mogą zastosować wypracowane narzędzia w swojej działalności? (wykorzystanie zarówno systemowe, jak też jednostkowe – tj. do zastosowania w codziennej praktyce zawodowej pracowników)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instytucje rynku pracy (publiczne służby zatrudnienia, agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe), • Instytucje pomocy i integracji społecznej (ośrodki pomocy społecznej, regionalne ośrodki pomocy społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, ośrodki interwencji kryzysowej), • Organizacje pozarządowe działające w obszarze instytucji rynku pracy, pomocy i integracji społecznej,

		<ul style="list-style-type: none"> • Administracja publiczna na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym. <p>Czyje problemy mogą rozwiązać prezentowane narzędzia ?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osób korzystających z usług świadczonych przez instytucje rynku pracy, pomocy i integracji społecznej oraz organizacje pozarządowe, • Kadry zarządzającej i pracowników instytucji rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej, • Administracji publicznej na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym.
5.	<p>Korzyści z zastosowania narzędzi?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Większa skuteczność i trwałość działań prowadzonych przez instytucje rynku pracy, pomocy i integracji społecznej oraz organizacje pozarządowe w wyniku wdrożenia modeli współpracy pomiędzy tymi instytucjami, polegających na wykorzystaniu potencjału każdego z partnerów, jak również pozwalających wyeliminować dublowanie inicjatyw podejmowanych na rzecz osób wspieranych przez instytucje; ➤ Większa efektywność wykorzystania zasobów ludzkich, instytucjonalnych i finansowych oraz większy dostęp do usług świadczonych przez instytucje rynku pracy, pomocy i integracji społecznej oraz organizacje pozarządowe poprzez zebranie w jednym miejscu informacji o kompetencjach i danych kontaktowych poszczególnych instytucji; ➤ Adekwatna, kompleksowa i zindywidualizowana oferta wsparcia dla osób posiadających problemy z efektywnym funkcjonowaniem na rynku pracy opracowywana w oparciu o wiedzę na temat aktualnej sytuacji na rynku pracy oraz informacje dotyczące dostępności i efektywności instrumentów aktywizacyjnych; ➤ Zwiększenie efektywności wydatkowania środków publicznych poprzez wdrożenie modelu opracowywania skutecznych strategii rozwiązywania problemów społecznych; ➤ Zwiększenie zaangażowania organizacji pozarządowych w proces kreowania polityki społecznej poprzez włączenie ich do struktury partnerstw z instytucjami publicznymi jako stabilnego i równorzędnego partnera; ➤ Wykorzystanie potencjału powiatowych rad zatrudnienia jako inicjatora i koordynatora aktywnej polityki społecznej poprzez modyfikację jej funkcjonowania w kierunku planowania działań wykorzystujących potencjał jej członków i ukierunkowanych na zaspokojenie uprzednio zdiagnozowanych lokalnych potrzeb społecznych;

		<p>➤ Umożliwienie zmiany prowadzenia lokalnej polityki społecznej w kierunku zapewnienia efektywności oraz spójności realizowanych działań poprzez wdrożenie kompleksowych narzędzi zapewniających pełną i aktualną wiedzę na temat zróżnicowanych zjawisk społecznych.</p>
6.	Powiązania z innymi obszarami tematycznymi	<p>Wskazane powyżej, w odniesieniu do pojedynczych rozwiązań lub grup rozwiązań.</p> <p>Opisy bloków tematycznych/rozwiązań, z którymi powiązane są narzędzia mieszczące się w niniejszym bloku tematycznym dostępne są pod adresem www wskazanym w wierszu nr 7.</p>
7.	Szczegółowe informacje na temat poszczególnych rozwiązań	<p>Lista rozwiązań znajdujących się w bloku „Współpraca instytucji rynku pracy, pomocy i integracji społecznej oraz organizacji pozarządowych” jest załączona do niniejszego materiału.</p> <p>Ponadto na stronie internetowej KIW (www.kiw-pokl.org.pl) można znaleźć:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wersję elektroniczną opisów poszczególnych bloków tematycznych oraz załączonych do nich list rozwiązań, dostępnych w zakładce „Upowszechnianie i włączanie”, • szczegółowe informacje na temat konkretnych rozwiązań, które są dostępne w zakładce „Projekty i produkty” – „POKL” – „Wyszukiwarka projektów i produktów”.
8.	Chcę skorzystać z rozwiązania i co dalej?	<p>Narzędzia, które uzyskały pozytywną weryfikację są bezpłatnie udostępniane wszystkim zainteresowanym przez realizatorów projektów, instytucje finansujące projekt, a także Krajową Instytucję Wspomagającą. Rozwiązania gotowe do wdrożenia są dostępne na stronie internetowej www.kiw-pokl.org.pl. Informacje nt. rozwiązań, które są w trakcie wypracowywania są dostępne u podmiotów realizujących projekty.</p>
9.	Informacje na temat bloku tematycznego	<p>Paulina Chodyra</p> <p>Koordinatorka Krajowej Sieci Tematycznej w obszarze Zatrudnienie i integracja społeczna</p> <p>Krajowa Instytucja Wspomagająca – Centrum Projektów Europejskich</p> <p>e-mail: paulina.chodyra@cpe.gov.pl.</p>

